

חג שמח

חג האסיף הוא משמותיו העתיקים של חג הסוכות, ככתוב בספר שמות: "וְחַג הָאֶסָף בְּצֵאת הַשָּׁנָה בְּאֶסְפֹּךָ אֶת מַעְשֵׂיךָ מִן הַשָּׂדֶה" (כג, טו).

הפעולות החקלאיות היו חלק בלתי נפרד מחייהם של אבותינו, והן זכו למקום של כבוד גם בשדה הלשון. כך למשל לשוננו מבחינה בין שלל פעולות הקשורות לאסיף. כבר בתנ"ך אנו מוצאים את הפועל **קָצַר** המיוחד לחיטה ולשעורה, ואת הפועל **בָּצַר** המיוחד לענבים. הפועל **קָטַף** כללי יותר, והפועל **אָרָה** בא בתנ"ך פעמיים בלבד – פעם ביחס למור (בושם) ופעם ביחס לגפן.

מדורים מיוחדים באתר: **סוכות | שמחת תורה**

נסו את כוחכם בחידון מאתגר לקראת החג

שלומית

שלום סוכת פלאים
מה טוב ומה נעים
שלומית בנתה סוכת שלום

שְׁלוּמִית הוא שְׁמֵן של כמה דמויות מקראיות, ולמרבה הפלא – רובן אינן נשים. ייתכן שהשם 'שְׁלוּמִית' לגברים הוא שיבוש של הצורה **שְׁלֹמֹת** בחילופי ו' ו'י'.

יש מן החוקרים שסברו שהשם **שְׁלֹמִית** לאישה הוא צורת נקבה של השם המקראי **שְׁלָמִי**. אפשר שהוראתו של השם **שְׁלָמִי** הוא 'השלום שלי' ואפשר שהוא קיצור של שמות מקראיים אחרים – **שְׁלָמִי**ה(ז) או **שְׁלָמִי**ה(ז), במובן 'האל שלים' או 'האל השלים'.

עוד על משמעויות השמות שלומית ושולמית בפרסום חדש באתר

מרכז התרבות וההדרכה החדש

נפתחה ההרשמה
לסיורים לבתי ספר
בשנת הלימודים תשפ"ג

**חדש באקדמיה
ללשון העברית**

מרכז התרבות וההדרכה

יד לאליעזר וחמדה בן-יהודה

פרטים באתר האקדמיה: www.hebrew-academy.org.il

מרכז התרבות וההדרכה החדש של האקדמיה ללשון העברית עומד לפתוח את שעריו בקרוב. המרכז יציע מבט כולל על העברית מתוך למידה וחוויה בתחומי השפה, התרבות והחברה.

■ **דרושים מדריכים ומדריכות** – בימים אלו מגבש המרכז את צוות ההדרכה ומזמין אתכם להגיש מועמדות. **לכל הפרטים על המשרה ולהגשת מועמדות.**

■ **סיור למורים ולתלמידים** – נמשכת ההרשמה לביקור מודרך שכולל סדנה ומשולב במשחוק ואמצעים ממוחשבים. שימו לב: בשלב הראשון הזמנת ביקור במרכז מיועדת לקבוצות של תלמידי כיתות ח"י-ב בלבד. **לכל הפרטים ולהזמנת סיור**

אסרו חג

המונח "אסרו חג" הוא כינוי ליום שאחרי כל אחד משלושת הרגלים: פסח, שבועות וסוכות. המונח ניטל מן התנ"ך, אך שינה את משמעותו. כך כתוב במזמור קיח בתהלים, מזמור הנכלל בפרקי תפילת ההלל: "בְּרוּךְ הִבָּא בְּשֵׁם ה', בְּרַכְנוּכֶם מִבֵּית ה'. אֵל ה' וַיֵּאָר לָנוּ, אֲסָרוּ חַג בְּעִבְתֵּימָם עַד קִרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ" (פסוק כז).

ההקשר הוא כנראה ברכה שמברכים הכוהנים שבבית המקדש את עולי הרגלים, המביאים את קורבנותיהם. "אסרו חג בעבותים עד קרנות המזבח" פירושו 'קשרו את קורבן החג בחבלים, והביאו אותו אל קרנות המזבח'. המילה **חג** במקרא פירושה מועד, אך גם הקורבן הקרב בו.

וכיצד התגלגלה המשמעות של הצירוף 'אסרו חג' למשמעות המשמשת בימינו? **להרחבה בתשובה חדשה באתר**

מלא מפה אל פה

מאוצרות הארכיון – מכתבו של מסורב עלייה

האחדמיה ללשונו העברית - מוגו בו בויות יוצרים

סוערים לשפחה!

לאליעזר היקר שלום וכל טוב!

קיבלנו את סכתבך ושפחנו בו סאוד.
 חבל שלא הספקתי להכירך כראוי, אך סה שכך
 ראיתי - דיני בשביל רושם כללי, וחסאר פירוש
 הוא, ועוד חזון לסוער, אם יאסצני ה'...
 קיבלנו סברק סלאה קסחי (סוצ'ניק) על
 דבר נסיעתה ב-19 לחודש זה. שפחנו וגם קינאנו
 בה. סחי יגיע חורנו אנו?.. עכשו לא נוחרו
 בידנו כחובות סטוסקבה, וחקוחנו עליך, שחודיע
 לנו את כחובתו של שווארצסן (ואולי ידועות לך
 כחובותיהם של סאיר ברקוביץ ושל יעקב - הוא
 יאשה - נא לחודיעם לנו גם כן).

"קיבלנו מברק מלאה קמחי (מוצ'ניק)
 על דבר נסיעתה ב-19 לחודש זה
 שמחנו וגם קינאנו בה.
מתי יגיעו תורנו אנו?"

בארכיון שלנו שמור מכתב, בערך משנת 1970, של
 המתרגם הנודע, ובערוב ימיו חבר כבוד של האקדמיה
 ללשון העברית, **דב גפונוב**. אל אליעזר לוברסקי. הן
 המוען הן הנמען היו באותה עת מסורבי עלייה בברית
 המועצות והתכתבו ביניהם בעברית שלמדו בכוחות
 עצמם במחתרת.

מן המכתב עולה הכמיהה העזה להגיע למחוז החפץ,
 כלומר למדינת ישראל. אפשר להתרשם מן הסגנון
 העברי המשלב ניבים עבריים ולשון יום יומית.

לצפייה במסמך הארכיוני

לצפייה בערב העיון המקוון שנערך לאחרונה על מפעל
 חייו של דב גפונוב

בסיקור של הופעות גדולות או כנסים המוניים אומרים
 לעיתים קרובות שהמקום היה מלא מפה אל פה.

צורת הביטוי בימינו דומה לכתוב בספר עזרא, מספרות
 המקרא מימי הבית השני: "האָרץ אָשר אַתֶּם בָּאים
 לרְשֶׁתָּהּ אָרץ נְדָה היא בְּנֵדַת עַמי הָאֲרָצוֹת, בְּתוֹעֲבֹתֵיהֶם
 אָשֶׁר מְלֹאוֹהּ מִפֶּה אֶל פֶּה בְּטַמְאֹתָם" (ט, יא).

ואולם כבר בספר מלכים מימי הבית הראשון אנו
 מוצאים ביטוי דומה מאוד. על יהוא מלך ישראל נאמר:
 "וַיִּשְׁלַח יְהוּא בְּכָל יִשְׂרָאֵל וַיִּבְאוּ כָל עַבְדֵי הַבַּעַל וְלֹא
 נָשָׂא אִישׁ אִישׁ אֲשֶׁר לֹא בָא, וַיִּבְאוּ בֵּית הַבַּעַל וַיִּמְלֵא בֵּית
 הַבַּעַל פֶּה לְפֶה" (מלכים ב' י, כא).

מה ההיגיון הלשוני העומד ביסוד הביטויים 'מילא מפה
 אל פה' או 'נמלא פה לפה'?
פרסום חדש במדור 'מטבעות לשון'

האזנה מומלצת לחג! סיפורו של מטבע לשון זה מופיע
 גם בפנינתו השבועית הקבועה בכאן רשת ב' "באים
 לידי ביטוי - על הסיפורים מאחורי הביטויים בשפה
 העברית". **להאזנה לכל הפינות**

תמיכה באקדמיה

שאלה בעברית

ננות הספרים

אם נתקלתם בבעיות תצוגה לחצו כאן לצפייה בדפדפן

להסרה מרשימת התפוצה לחצו כאן | ניהול הרשמות | תמיכה באקדמיה | [Subscribe to English Newsletter](#)
 האקדמיה ללשון העברית, קריית האוניברסיטה, גבעת רם, ת"ד 90004, ירושלים 9190401